

Oikeusrekisterikeskuksen lausunto, HE 133/2021 Hallituksen esitys eduskunnalle suullisen todistelun tallentamista ja vastaanottamista yleisissä tuomioistuimissa koskevan lainsäädännön uudistamiseksi

Oikeusrekisterikeskus vastaa hallituksen esityksen mukaisen tietojärjestelmän hankinnasta Tuomioistuinviraston ohjauksessa.

Teknisen ratkaisun hankinta

Teknisen ratkaisun hankinnan valmistelu on aloitettu yhdessä Tuomioistuinviraston ja Valtorin kanssa. Tavoitteena on löytää markkinoilta valmisohjelmisto, joka täyttää tuomioistuinten toiminnalliset tarpeet. Vastaavassa käytössä olevia valmisohjelmistoja on pelkästään Euroopan alueella useita, mutta lopulliseen kilpailutukseen osallistuvien toimittajien lukumäärä selviää vasta tarjouspyynnön julkaisun jälkeen.

Oikeusrekisterikeskus on käynnistänyt aktiivisen markkinavuoropuhelun markkinakartoitukseen osallistuneiden toimittajien kanssa ja hankinnan valmistelu etenee suunnitellusti. Hankintamateriaali on koottuna, mutta toiminnallisia ja teknisiä vaatimuksia tarkennetaan ennen lopullisen tarjouspyynnön julkaisua mm. käynnissä olevan markkinakartoituksen lopputulosten perusteella. Tarjouspyynnön materiaalit ovat valmiina julkaistavaksi noin kuukauden kuluttua.

Kustannusarvio

Hallituksen esitykseen sisällytetty kustannusarvio on laadittu yhdessä Oikeusrekisterikeskuksen ja Valtorin kesken, ja se sisältää nykyhetkeä vastaavan arvion sekä suunnittelu- ja rakentamiskustannuksista että vuosittaisista ylläpitokustannuksista. Arvioon ei ole tässä kohtaa lisättävää tai muutettavaa.

On luonnollisesti selvä, että tietojärjestelmähankinta ja sen toteutus vaativat onnistuakseen riittävän rahoituksen.

Toteutuksen aikataulu

Laadukkaan hankinnan varmistamiseksi toteutukselle ja testaukselle tulee varata riittävästi aikaa. Tallennusjärjestelmän hankinnan ja toteutuksen lisäksi käyttöönotto vaatii laiteasennuksia kaikkiin istuntosaleihin, joissa otetaan vastaan todistelua. Näitä tullaan toteuttamaan yhtäaikaaisesti.

Markkinavuoropuhelussa on ilmennyt toimitusvarmuuteen liittyviä seikkoja, jotka voivat muodostaa riskin projektin aikataululle. Riskiä voidaan hallita esimerkiksi järjestelemällä toimituseriä siten, että ensimmäisessä erässä toimitetaan nykyisestä salivarustelusta erillään toimiva tallennusjärjestelmä, joka toisessa toimituserässä integroidaan salivarusteluun. Tällainen toimitusjärjestys todennäköisesti nostaa projektin kustannusta jonkin verran, mutta sillä voidaan tarvittaessa taata toimitusvarmuus ja toimituksen aikataulu.

Tallennusjärjestelmän yhtäaikaisen käyttöönoton muodostama aikataulullinen riski on hallittavissa projektin suunnittelulla, mutta toiminnallista riskiä tulee hallita järjestelmän ja laitteistojen huolellisella testauksella. Tallennusjärjestelmä laitteistoineen tulee pilotoida tuotantoympäristössä ennen lain voimaantuloa ja ennen varsinaista käyttöönottoa esimerkiksi siten, että uutta tallennusjärjestelmää käytetään yhdessä tai useammassa istuntosalissa vanhan äänentallennusratkaisun rinnalla, jotta voidaan varmistua järjestelmän sekä laitteiston toimivuudesta ennen uuden tallennusjärjestelmän käyttöönottoa kaikissa tuomioistuimissa.

Tavoitteena on, että lopullinen tarjouspyyntö julkaistaan vuoden 2021 aikana, jolloin hankintamenettely olisi valmis maaliskuussa 2022.

Tallennusjärjestelmän toimitusprojekti voidaan käynnistää hankintamenettelyn jälkeen. Toimittajien tähän mennessä esittämä aikatauluarvio toimitusprojektin kestosta on noin 12 kuukautta.

Käyttöönottovalmius olisi näin ollen saavutettavissa aikaisintaan maaliskuussa 2023. Tämä aikataulu on saavutettavissa, etenkin mikäli järjestelmän toimitus toteutetaan edellä kuvatuissa erissä.